

Abonamentele

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună
 mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 fr., $\frac{1}{2}$ an 20 fr., 1 an 40 fr.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Insertiunile

Un sir garmond prima dată 7 cr.,
 a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.,
 și timbru de 30 cr.

Redacțiunea și Administrațiunea:
 Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 3.

Se prenumără și la poste și librării.

Un număr costă 5 cr.

Epistole nefrancate nu se primesc.
 Manuscripte nu se înapoiază.

Sibiu, 10 August st. v.

Pozițiunea noastră față cu actualul guvern e foarte grea; o scim aceasta cu toții.

Vederile noastre asupra misiunii istorice a statului ungar sînt foarte deosebite de acele, care îl conduc pe guvern în chivernisirea treburilor publice, și de aceea nu-l putem aproba, nu-l putem sprigini, ci ne dăm toată silința de a-l determina să se abată din calea greșită, pe care a apucat.

De sine se înțelege, că vedînd aceste silințe ale noastre, face și el întrebuintare de toate mijloacele, ca să ne impună vederile lui, să ne determine a-l aproba și să ne silească a-i da spriginul nostru.

Astfel multe silințe 'și-a dat și își dă, ca să-și câștige dintre noi oameni de oarecare valoare, cu oarecare trecere și cu oarecare autoritate, care să se folosească de trecerea și de autoritatea lor spre a ne face să încetăm, cel puțin, a combate actualul sistem de guvernament, dacă nu ne putem hotărî să-i dăm o fărmică spriginire.

A și găsit asemenea oameni. Fie din bună credință și sinceră afecțiune către națiunea maghiară, fie — mai ales — siliți de pozițiunile ce ocupă în viața publică, stînd în oarecare relațiuni de subordinațiune față cu guvernul, mai mulți dintre oamenii nostri politici au primit greaua sarcină de a propaga în mijlocul poporului român spiritul de încredere față cu actualul guvern, un spirit, de care nici ei înșiși nu sînt, nu pot să fie pîtruși.

Între acestia sînt și unii dintre Arhichierii nostri, pe care „Luminătorul” din Timișoara ni-i prezintă în numărul dela 7/19 a. c.:

Timișoara, 17 August n.

Precum ni se raportează din Arad, — dice „Luminătorul” — acolo domnesc „îngrijiri serioase” pentru autonomia noastră bisericească, ear' Preasfinția Sa dl Episcop, cu un aer foarte deprimat ar fi și povestit asessorilor sei o „catastrofă.”

„Telegraful român” din Sibiu, în numărul seu dela 1/13 August este negru de amărit, tot de atari îngrijiri. Într'un articol al acestui organ metropolitan se scrie între altele: „Cu pași repezi sîntem împinși spre o „catastrofă.” Aceasta ne este cîvingerea pe care ni-o impun stările de lucruri și desvoltarea lor tot mai amenințătoare și mai amenințătoare.”

„Tribuna” într'un număr al seu din săptămîna trecută dete primul seu loc unei corespondințe din Budapesta, în care ni se spune apriat și respicat, cumcă în capitală se lucră pentru nimicirea autonomiei bisericei gr.-or. sîrbesci, ear' după aceasta vine rîndul la autonomia bisericii gr.-or. române.

Nu mai din Caransebeș nu se aude, nu se scie nimic. Pe semne aci nu e nici frică nici îngrijire, ci viață dulce și „lume d'albă.”

Nouă ni se pare însă lucrul cam ciudat.

Nu ne prea putem explica criteriul acelei aparițiuni, că tocmai la Arad și la Sibiu s'au încrețit frunțile și inimile; cumcă tocmai de aci se prevede, se profetește, și se întemeiază cîvingerea despre apropiatele — „catastrofe.” Ce fel de „catastrofe?” În ce se cuprind ele?

Sciut este de toată lumea, cumcă ministerul și sistemul actual nu e amicul, ci inamicul desvoltării noastre constituționale și culturale; convinși sîntem noi, că în sinul acestui guvern încuibate sînt toate slăbiciunile, și mai presus de toate ignotitudinea împărechiată cu ușurința și superficialitatea în agendele oficioase; dar' cu toate astea de unde de odată atîta și așa de mare spaimă în Arad și în Sibiu?

Sau doară guvernul și sistemul nostru nu mai de acum începe cu dușmănia sa în contra noastră? Au doară Aradul și Sibiuul până acum nu au cunoscut faptele ministerului de culte? Mai mult: au doară autonomia bisericei noastre până acum a fost neatacată, neviolată, și numai de acum înainte ar avé să urmeze aceasta? Au doară Aradul și Sibiuul până acum au fost satisfăcuți și îndestuliți cu administrațiunea guvernului politic, referitoare la cauzele noastre bisericesci-scolare?

„Sîntem împinși spre o catastrofă” — scrie „Telegr. rom.”

Cum se înțelegem și se ne explicăm această construcțiune?

Vedem și credem că onorabili confrăți dela „Tel. rom.” sciu bine scrie în limba românească și-și cântăresc cuvintele și construcțiunile, dar' cu toate acestea ne luăm voie a le observa cumcă construcțiunea este cam puțin precisă. Oare nu se poate înțelege ea și astfel, adică: „sîntem împinși, ca noi înșine să cauzăm, ori să provocăm, ori să dăm ansă — spre o catastrofă?”

Noi nu credem tocmai că așa înțelege „Tel. rom.” dicerea sa; nici credem cumcă cei dela „Telegr. rom.” sau de altunde, chiar împinși de ar fi spre catastrofă, ar provoca-o ori cauza-o; însă îndată-ce aceste îngrijiri și temeri se ivesc în publicitate, datorința avem să ne ocupăm de ele.

Îndreptățiti am fi ca să rugăm atît pe Preasfinția Sa din Arad, cît și pe Excel. Sa dela Sibiu, ca să ne spună apriat și lămurit în ce se cuprind îngrijirile Preasfinției Lor, pe ce se întemeiază ele? De ce natură poate fi catastrofa? Credem că se cuvenia s'o facă aceasta onor. „Telegr. rom.” îndată atunci, când își exprimă îngrijirile sale.

Dar' dacă aceasta nu se făcî și poate că nici se va face, avem datorința ca să combinăm să ne frîmîntăm mintea spre a ghici natura și mărimea prevăduite „catastrofe,” ca să luăm o poziție față cu dînsa, ca poporul și biserica să nu stee cu mâinile încrucișate.”

Colegii nostri dela „Luminătorul” au toată dreptatea.

Una dintre apucăturile de predilecțiune ale „guvernamentalilor” nostri e de a încerca să ne bage în gaura șerpului.

Cînd stai de vorbă cu ei asupra afacerilor publice, te pomenesci adeseori, că te scot pe tine om slab de ânger și merg cu exigențele naționale mai departe chiar ca frații nostri dela „Unitatea națională.” Aceasta însă, se înțelege, numai așa, cînd sîntem noi între noi și mai sînt de față și câțiva tineri naivi ori oameni din provincie, care, cel puțin deocamdată, se lasă a fi amăgiți prin vorbe frumoase. Căci tîn și ei prea mult, ca să aibă trecere între Români, fiindcă fără de trecere nici guvernul nu îi mai crestează.

Dacă nu sînt însă auditorii naivi de față ori dacă se cred observați de urechi indiscrete, ei sînt foarte moderați, foarte înțelepți și totdeauna cel mai puternic argument al lor este, că dl Tisza

e grozav de puternic, mai că-l susține împăratul cu toată Curtea, mai că-l susține Bismarck cu toată Germania, mai că Europa toată îl susține, și că acest om atît de puternic are neapărat să ne strivească și să ne facă scovardă, dacă ne obrăznicim și nu primim sfaturile lor înțelepte.

Dacă în sfîrșit, nici această argumentațiune nu prinde, în adunări, fie publice, fie private, cînd e vorba de a se lua vre-o hotărîre, ei umblă să le pună pe sub mână fitil celor mai naivi și să-i împingă la extremități, pentru-ca să-i pună în conflict cît se poate de acut cu guvernul, fiindcă așa pot să spere, că mai curînd ori mai târziu le va fi dat să ne dică: Nu v'am spus?! — dar' n'ați voit să ascultați de noi!

Le cunoaștem apucăturile aceste, ni s'a făcut lehamite de ele, — și cînd înțelepții nostri archierei ne vestesc cu pîrintească dragoste, că vine „catastrofa”, dacă nu întrăm în gaura de șerpe, noi le răspundem: Dacă-i adevărat, că vine, atunci Sfințiile Voastre n'o să ne scăpați de ea! Faceți-vă numai datoria în toată conștiința, asigurați-vă iubirea turmei credincioșilor, și n'aveți să vă temeți, urmeze ori-și-ce. Dl Tisza e puternic și poate să abuzeze de puterea sa, dar' numai în socoteala sa va abusa, dacă va abusa. Noi să rămînem între marginile puse de lege și să ne facem fiesce-care după cuviința datoriei, și mai departe peri cărunți să nu ne facem!

Revistă politică.

Sibiu, 10 August st. v.

Am spus-o mai nainte, că întîlnirea contelui Kálnoky cu principele de Bismarck la Varzin are o deosebită importanță în ceea-ce privește cesțiunile comerciale-politice. O depeșă ce o primesce dela Viena „Bud. Tagblatt,” comunică, că în principiu amîndoi diplomații au declarat, că între Germania și monarhia noastră ar fi foarte de dorit încheierea unei convențiuni vamale, și că idea aceasta are să se realizeze cît de curînd. Despre aceea, că cum și în ce mod are să se efectueze încheierea acestei convențiuni, vor avé să se tînă încă consultări în ministerele respective. Se dice, că contele Kálnoky va face delegațiunilor, care se vor întruni în Octomvrie a. c. comunicări detaliate cu privire la nuiuințele sale în această direcțiune.

Cestiunea afghană se afla încă tot în stadiul de mai nainte. Judecînd situațiunea relativ la această cestiune singur numai după comunicările speciale, care ne sosesc cînd din Londra, cînd din Petersburg, primim o icoană foarte întuneată fără de nici un colorit precis, de-oare-ce diplomația acelor două state de luni încoaci se întrec în concipiarea de note, despre care totdeauna se vorbește că sînt „conciliabile.” Dacă facem însă abstracție dela detaliurile aceste, aflăm, că situațiunea de astă-primăvară nu s'a îmbunătățit de loc prelîngă toate schimbările de curteniri între cabinetele din Londra și Petersburg. Se spera, că politica energică a ministerului Salisbury, va avé un efect deprimator asupra cercu-

rilor conducătoare din Rusia. Se pare însă, că această speranță va rămîne ne-realisată, — o faptă, care ușor se poate explica, dacă ne tragem seama, că ceea-ce privește pe Rusia, cele mai vitale interese sînt în joc, interese, care nu se pot jertfi cu una cu două, și care numai astfel se pot valora, dacă în Londra va rămîne la cîrmă un guvern activ și rezolut.

Epoca actuală se va folosi deci decătră amîndouă părțile — prelîngă toate negocierile teoretice — într'un mod foarte practic spre continuarea pregătirilor pentru o eventuală ciocnire, care se pare a fi acum neevitabilă. Cum-că oare aceste două puteri se vor mîrgini la măsurile lor militare în Asia centrală, nu se poate scî cu siguranță, de-oare-ce cu anevoe credem, ca unele evenimente din Europa să nu stee chiar într'o legătură directă cu complicările afgthane. Stăruințele Angliei, de a clarifica situațiunea cu privire la Egipt și Turcia, se pot foarte bine aduce în combinațiune cu aceea, că guvernul englez urmăresce planul de a-și crea în fața conflictului cu Rusia o poziție pe cît se poate de favorabilă, și îndărjirea, cu care se lucrează în Constantinopol din partea Rusiei în contra Angliei, se pare a adevări aceste combinațiuni. E netăgăduit, că multele episoade pacifice, care s'au petrecut în decursul acestei veri, vor avé refrenuri cam puțin armonice atît în Asia, cît și în Europa.

Misiunea d-lui Henry Drumond Wolff la Constantinopol încă formează de un timp încoaci obiectul diferitelor presupuneri. Unele diare comunicau deja înainte, de a ajunge el la Bospor, ba chiar înainte de a pleca din Londra, că misiunea lui va rămîne fără rezultate. Și în timpul cel mai nou sînt diarele rusesci acele, care buciună în lumea mare, cu oare-care triumf, că misiunii lui Drumond Wolff la Constantinopol i-s'au pus deja pedeci în cale; trimisul rusesc din Constantinopol, dl Nelidoff se fi prevenit trimisului special englez și se fi desmintat Poarta de a accepta propozițiunile Angliei cu privire la Egipt. Și în faptă se anunță chiar și din Constantinopol, că deși Sultanul va primi pe Drumond Wolff cu toată onoarea, ce i-se cuvine, va răspunde într'un mod negativ ofertelor Angliei relativ la o cooperare a trupelor turcesci cu cele engleze în Egipt.

Răspuns săsesc la scrisoarea domnului Bausznern.

(Urmare.)

II.

În resonamentele noastre premergătoare am documentat cu fapte, legi și ordinațiuni de ale guvernului, ca acea idee de stat maghiar, care îi nălucesce deputatului Bausznern: caracterul maghiar-național al administrațiunii statului, autonomia și libertatea de limbă a cetățenilor nemaghiari în municipii și comune, biserica și școală, sub ocîrmuirii actuali ai statului n'are nici actualitate practică și astfel apelul lui Bausznern către Sașii din Ardeal, spre a-și asigura viitorul lor național pe baza acestei idei de stat schițată de el, e întocmai ca o invitare.

Sașii ardeleni au fost dispuși a se pune cu totul pe punctul de vedere al ideii de stat definită de Bausznern, care, deși e departe de idealul egalei îndreptățiri, care — mai fie observat — nu admite de loc o organizațiune federalistică a statului și impune Sașilor germani și celorlalți nemaghiari jertfe grele naționale, — ofere totuși

încâtva acestor nemaghiari încă un *modus vivendi*, o posibilitate de existat. Sașii au dovedit această dispoziție și prin fapte ocupând deputații lor dietali fără excepțiune, pe timpul ministerielor Deák-iste, loc în partidul guvernamental și au slugit acestuia — sau ca să ne folosim de o expresiune patriotică — i-au făcut servicii de mameleuc până atunci, până când s'a părut că oamenii dela guvern țin strâns la idea de stat schițată de Bauszner. Ei au eșit din partidul guvernamental abia după ce s'a convins deplin, că guvernul se depărtează tot mai mult de acest punct de vedere și că începe a pluti pe apa unei politici de rasă exclusiv maghiară, care subtrage în consecunțele ei posibilitatea existenței naționale naționalităților nemaghiare și prin urmare și Sașilor ardeleni. Sfâșiarea pământului săsesc și a unității sale municipale, care s'a săvârșit în contra unei legi fundamentale din legea de uniune ungară-ardeleană... tractarea universității săsesci și dispunerea ministrului preste venitele averii universității, nouele legi pentru limbă, cari ating în mod simțitor biserica și școala și cari au stirbit rău legea pentru naționalități, au lărgit abisul dintre Sași și guvern. Direcțiunea apucată de politica guvernului, care a creat aceste stări de lucruri, și care direcțiune — fără de a exista cel mai mic semn de o întoarcere — se urmează tot mai hotărât și mai fără considerare, clarifică nesuccesul născutelor lui Bauszner, care, — precum accentuează el în „scrisoarea sa deschisă“ — „a ceruat să facă pe cale privată și în public, cu cuvântul și în scris propagandă, pentru ca deputații dietali săsesci să între cu toții în partidul guvernamental.“ Această osteneală a fost nu numai fără rezultat, ci accentuarea tot mai acută a pomenitei direcțiuni a guvernului, a avut ca rezultat, că — și nu de mult timp — deputații dietali din cercurile Cohalm și Sighisoara, Bakon și Wenrich, au eșit afară din partidul guvernamental, s'au alăturat partidului poporal săsesc și Bauszner umblă acum aproape singuratic pe căile sale.

Bauszner amintesc în scrisoarea sa, că se ține de politica tradițională a Sașilor din Ardeal, de a ține cu guvernul actual. Această afirmațiune e necorectă și se va răsturna prin istoria Sașilor din Ardeal. Tradițiunea politice săsesci nu e mameleucismul necondiționat în serviciul actualului guvern, ci susținerea neamului. Pentru această politică s'au luptat antecesorii noștri și se luptă în prezent partidul național săsesc. Câtă vreme națiunea noastră a aflat un sprigin la guvern, părinții noștri au ținut cu credință la guvern; îndată ce însă ea a fost amenințată, ei au știut face și opoziție — o opoziție care a fost mai puțin blândă, decât opoziția partidului național săsesc, deoarece ei le-au închis de repețite ori principilor ardeleni porțile caselor lor și le-au întors arma. Noi încă regretăm că nu putem să servim spre bucuria actualului guvern; mai bucurăși am intra în castelele lui, dacă ar fi posibil a uni cu politica guvernamentală existența națiunii noastre. Dar' nu e cu puțință. Din această cauză suntem prea siliți a sta în opoziție; din cauză — cum am dis — că tradițiunea politice săsesci e conservarea națiunii săsesci în această țeară, ear' nu alăturarea oarbă la guvern. Că Bausz-

ner numesc această politică a Sașilor din opoziție greșită, regretăm, deoarece noi credem că pentru fiecare fiu al poporului săsesc din Ardeal, au valoare cuvintele lui Schiller: „Ori ce va fi, ține totdeauna cu credință la neamul tău, aci e locul tău înăscut.“ Regretăm deoarece el (Bauszner) ȳice prin aceea — cel mai puțin — ca să ne luptăm în timpurile de aspră încercare cu arma dușmanului în contra poporului propriu.

Noi facem opoziție, nu fiindcă am spera că statul ungar va căde în urma politice de naționalități greșite, ci tocmai fiindcă ne temem de această spargere; speculațiunile „de o mare Austriă“, indicate de Bauszner în scrisoarea sa, sunt departe de mintea trează a Sasului. Noi nu facem opoziție statului ungar, nu ideii de stat ungar, pe care a schițat-o Bauszner, ci guvernului, care s'a depărtat de această idee de stat și se depărtează tot mai tare. Dacă Bauszner ar fi mai mult prietinel ideii de stat definită de el, decât prietinel guvernului, atunci și el ar trebui să facă opoziție acestui guvern.

De altcum noi nu suntem de părerea că guvernul actual i-ar tracta rău pe Sași din cauza că aceștia sunt în opoziție și că s'ar lăsa regulat de această opoziție, ceea ce altcum n'ar face-o. Dacă Bauszner se teme de aceasta, dacă el întreabă în scrisoarea sa deschisă: „Oare n'au Sașii din Ardeal nimic să mai peară? Care dintre ei susține așa ceva, care neagă că totalitatea Sașilor din Ardeal și și mai mult singuraticile părți ale acelora, anume orașele și opidele săsesci în privința politică și economică nu ar avè de pierdut încă mult, foarte mult, — acela sau nu cunoasce rapoartele propriului lor popor, sau se desconsideră intenționat“ — atunci îi răspundem la această întrebare: Da, noi scim că am pute pierde încă mult, dar' suntem convinși că nu suntem scutiți de aceste pierderi prin intrarea în partidul guvernamental. Experiența e pe partea noastră. Deputații Slovacilor sunt fără excepțiune și de mult timp membri ai partidului guvernamental și cei mai plecați mameleuci, și pentru aceasta poporul slovac nu e mai bine tractat decât cel săsesc. Deputații serbesci stau acum cea mai mare parte în castrul guvernului; prelungă toate aceste poporul serbesc nu e tractat acum mai bine decât mai nainte, nici mai bine decât cel săsesc. Nu atîrnă dela intrarea sau neintrarea în partidul guvernului, ci dela sistemul de guvernare, care — abstracție făcînd dela greșeli — urmărește un scop cu mult mai înalt decât să se lase abătut dela calea apucată spre ajungerea aceluia prin considerațiuni față cu poziția de partid a deputaților și politicilor nemaghiari.

Noi dorim din inimă dimpreună cu Bauszner o întărire a poziției maghiarismului, dar' — să fim bine înțeleși — o întărire, care nă se face cu conștiință spre dauna celorlalte popoare ale țării. Născuțele, care ținesc la întărirea maghiarismului pe calea ultimă, nu duc la întărire, ci la o ruină a aceluia, la dușmănia și coalițiunea generală în contra aceluia.

Apelul lui Bauszner adresat Sașilor din Ardeal, ca aceștia să lege o alianță defensivă și resistivă cu Maghiarii, va afla la noi urechi deschise, dar' bine să ne însemnăm, noi suntem

dispuși numai pentru o astfel de alianță defensivă și resistivă, al cărei ascuțit nu e îndreptat în contra altor popoare ale țării și nu în deosebi în contra Românilor; acest ascuțit s'ar îndrepta în sfîrșit în contra noastră. Bauszner observă, că maghiarismul e aliatul natural al Sasului din Ardeal în contra primejdiei „valachisării“, că din contră poporul român ar fi acel element „care pe ei, adecă pe Sași, îi amenință mai mult, și în contra inundării căruia îi poate apăra numai maghiarismul“; ei, Sașii, ar fi cu mult mai tare expuși pericolului valachisării decât Maghiarii, cu atât mai virtos că un șir întreg de sate, odinioară curat săsesci, au cădut deja jertfă românismlui. Ultima e o faptă necontestabilă. Dar' oare ne-ar mântui o alianță cu maghiarismul de pericolul valachisării? Nu; maghiarismul nu ne poate scuti de acest pericol, o alianță încheiată cu maghiarismul, care ar fi îndreptată în contra Românilor, nu numai că nu ar delătura acest pericol, ci ar provoca încă chiar mânia îndreptătită a Românilor în contra noastră, ca în contra sbirilor tendențelor dușmane lor. În contra pericolului „valachisării“ nu ne scutesce nici maghiarismul, nici ținuta noastră politică, nici o poziție oarecare privilegiată; puterea de stat ungară și toate puterile de stat nu ne pot apăra în contra aceleia. Pericolul „valachisării“ n'are nimic, chiar nimic de a face cu rapoartele de drept de stat actuale. „Valachisarea“ e acum și în această țeară un proces economic. Sașii se pot apăra în contra pericolului „valachisării“ numai prin aceea, că rămân economicese mai tari, sau că unde nu sunt economicese mai tari decât Românii, se vor născuși a fi. Spre acest scop trebuie să-și îmbunătățească organizarea economică și fiecare Sas trebuie să presteze lucruri bune pe terenul agriculturii, al comerțului și al industriei. Singur prin o astfel de lucrare putem alunga fantoma „valachisării“, ear' nu prin manifeste, vorbiri dietale ori articoli de ziare.

Corespondență particulară

a „Tribunei“.

Din valea Murășului, (în comitatul Albei-inferioare) în 21/8 1885.

Pașalele din acest comitat nu mai încetează cu vânătoarea lor după suflete românesce pentru „Cultur-egylet“. Și solgăbirăul dela Vințul-de-jos atât a umblat și înfricat pe subalternii sei notari: Medrea din Carna, Hătegan din Ciora și pe Georgiu Cadar din Ciugudul-mureșan, precum si pe judele comunal din Limba, I. Pleșa, până ce le-a luat câte doi floreni pentru butea de maghiarisare. Ar fi timpul ca acești teroristi de oficiali comitatensi să-și mai stēmpere setea aceasta, căci îndestul asupresc pe bietul popor cu pedepse de bani înspăimântătoare pentru ori-ce greșeală. Nu sînt d-nii solgăbirăi chemați a nepăstui poporul precum fac, ci chemarea lor ar trebui să fie mai sublimă. Ca de curiositate aduc la cunoștință, cumcă în primăvara anului acestuia solgăbirăul din Ighiu a pedepsit pe un biet păstor de capre din Țelna

pentru o fictivă abatere cu suma de 480 fl. v. a., de care pedeapsă bietul păstor așa s'a spăriat, cu toate, că el nu avea avere, încât a cădut în boală grea și după patru săptămâni a și murit. De aceste neghiobii se întēmplă pe aici în toată ținea și cei loviți nu au nici macar nădejde, că pe calea recurselor vor dobândi mântuire, căci Turcul îl bate, Turcul îl judecă, neavēnd noi nici un suflet de Român în centrul comitatului. Am ajuns de batjocura tuturor și chiar neamul ovresce a început a se simți mai presus de vechii locuitori ai țării.

Inteligența română cu advocați, preoți și posesori stau isoiați, nu mișcă nici într-o parte; i-a cuprins poate fatalismul, și nici cele mai mărșave lovituri, ce se dau unuia și altuia, nu-i scoate din letargie, socotind ori-ce luptă pentru cauza sântă a apărării contra asupririlor, de prisos, prin ce însă numai se îmbărbătează contrarii noștri; cari ađi cutează a-și da pe față ura nemărginită, ce o nutresc contra ori căru Român, fie acela chiar și membru al „Cultur-egylet“-ului și pe care numai de față îl linguesc.

O parte așa de slabă a inteligenței acestui comitat a putut numai să îmbărbăteze pe dl procuror reg. din Alba-Iulia a face cercetare de casă la un advocat român după o carte de cuprins nevinovat. Cercetarea aceasta și scandalul produs prin aceasta, nu-l atinge numai pe cel asuprit fără dreptate, ci aceasta atinge cauza Românilor din comitat, cari în deus rînduri l-au ales ca reprezentant al lor în conferențele naționale, și nici odată nu a părăsit cauza noastră, nici chiar atunci, când unii convocatori ai conferenței alegătorilor din Alba-inferioară din anul 1884 în cauza constituirii partidului național părăsiseră orașul sub diferite pretexte, numai ca să nu fie în adunare prezenți.

Ba unul ales deputat la conferență în două rînduri, în ambele casuri s'a prezentat în Sibiu, apoi nici n'a așteptat începerea lucrărilor, ci a luat-o la sănătoasă.

Ce ȳice la aceste opiniunea publică, și ce face inteligența din comitatul Albei-inferioare față cu atacurile violente inscenate acum de curēnd? Casul din Intregăldi nu vē mai este în minte, când pentru nise cărți românesce ear' se făcură cercetări de casă și în timpul cel mai greu de eană se tărăiră vreo 8 prunci de școală, cale de o ȳi până la Alba-Iulia, ca să spună dlui jude-instructor, că ce table au avut cărțile și alte nimicuri, până când se adevēri, că toată acusa, susținută cu multă mănăie de procuror Gavrilă Henter, a fost o scornitură pentru a intimidă pre o comună întreagă. Causa cu steagurile dela 15 Maiu 1884 și serviul ȳdeesc ținut tot în acea comună încă și ađi mai formează obiect de judecată, și pe bietul învēțator de acolo, l-au condamnat la pedeapsă de 100 fl., cu toate că nimic nu este dovedit contra lui.

Toate aceste se privesc de unii oameni mici de inimă și de suflet ca bagatele, nesocotind primejdia ce li se adună asupra capetelor lor, căci unde legea nu se mai observează și se face din oficiu persecuțiune formală contra inteligențelor români, acolo nici cei cu musca pe căciulă nu vor fi scutiți până mai poartă numele românesce.

Foița „Tribunei“

Ministrul-president Tisza în Ostende.

Într-o foaiă germană din capitala Ungariei am dat ieri de o epistolă, pe care o scrie o damă aristocrată din Ostende soțului ei. Epistola e de următorul cuprins:

Ostende, August 1885.

..... De două ȳile se află aici și ministrul-president Tisza. Nici nu ȳi-vei pute închipul, ce senzațiune a produs el. Când s'a prezentat pentru întâia oară la țermure într'un lung vestmēt alb de baie, — s'au spăriat miclele Franceze, pentru-că fie-care credea, că vede un duh, — duhul cutărui amores, care mai bine își dă sufletul, decât se renunțe la amorul seu..... În curēnd însă se deprinseră cu privirea lui și ministrul deveni obiectul celor mai proaste glume. Mica marchisă Lili era de părere, că dindērēt l-ar pute omul foarte ușor confunda cu Sarah Bernhardt, ear' contessa Maguerite afirma cu toată hotărērea, că el e „omul schelet“, pe care l'a vēdut ea în Antwerpen, și care desigur

a fugit din exposită. Eu asiguram pe damele aceste, că el e ministrul-president ungar. Nu voiau însă se-mi creadă. Ele ȳiceau, că un Maghiar trebuie să poarte un calpac sau cel puțin „pinteni“ la — pantofi de baie. Toate silințele mele de a convinge pe Franceze erau zadarnice. Ele nu se puteau împăca cu idea, că poate exista un ministru ungar, care să nu fie „ȳigan“ și nu poartă „pinteni“; nici chiar aceea nu o credeau, că el poate să fie Maghiar. Numai după ce l-au vēdut prândind la „table d'hôte“ au admis, că acela poate să-și aibă originea dela „Pays de Tziganes“; aceea însă, că ar fi ministru, nu voiau să o creadă prelungă toate mărturisirile mele. Eu de altmintrele n'am cuvinte, de a reproduce toate acele observări, la care a dat el privilegiu, deoarece față cu mine și cu toți oamenii e o afabilitate personificată. Ieri mi-a predat chiar un trandafir, și tu scii, că un trandafir costă aici un franc, prin urmare 40 crețari. Ce mai risipire..... Astăđi după ameađi făcēndu-mi preumblarea ear' am trecut prelungă el. El ședea pe un scaun și cetia jurnale. Când mă privi, își părăsi locul, mă întrebă asupra cunoșcuților de acasă și în sfîrșit îmi oferī vre-o câteva jurnale.

„Eu cetesc însă numai foi opozițio-

nale,“ ȳise, „celelalte mereu mă laudă — asta o sciu și fără de a le mai ceti.“

„Și eu cetesc numai ȳiare opoziționale,“ îi răspunsei.

Acest răspuns nu-i prea conveni. Făcea din ochi și făcea o fisionomie, ca și atunci după vorbirea contelui Apponyi în cestiunea reformei casei de sus. Cu toate aceste îmi predase un jurnal și eu mă depărtasem. În jurnal cetii apoi, că în cercurile din Viena a fost cam neplăcut întimpinată călătoria lui la Ostende, și astfel înțelegeam, de ce umblă el încoaci și în colo fără de nici o voie, bunăoară ca Hamlet prințul danez. „A fi sau a nu fi în Kremșier?“ — chiar asta e întrebarea.

Mare senzațiune produce aici deputatul dietal Alexandru Hegedus. El și în costum de baie prospiciază de minune. „Un veritable Tzigane“, strigau Francezele și coplii cei mici fugiau după el și îl rugau, să cante vre-o cântare maghiară pe violină. El se făcu foarte dur. Of, Francezii acestia sînt foarte perfidi în naivitatea lor.

„Mi-se spune, că regele Belgiei ar fi agrăit pe Maghiari pe promenadă și ar fi conversat mai mult timp cu ei. Acum cred în sfîrșit și Francezele, că Coloman Tisza e ministrul-president

al nostru. Ieri în cazul cel mai bun îl țineau numai de un consiliar ministerial.

Am mai vēdut un Maghiar pe aici. Acela e Pista de V..., el are, precum și tu o scii, o ocupațiune cu totul prosaică, e adecă poet. Fantasia sa în ceea-ce privesce „facerea de datorii“ e însă inexistabilă și mania lui de a cere împrumut merge așa de departe, încât nici odată nu ȳice: „Fă bine și mă ascultă“, ci totdeauna: „Împrumută-mi urechia“. În Budapesta el avea o pădure de pēr, pe aici îl vēd tot pleșug. Probabil, că ar fi fost dator cu fie-care pēr de pe cap, dacă i-ar fi lăsat creditorii vre-un pēr bun pe cap, se vede însă că i-s'a executat chiar și peruca. Acestui om să-i fi succes — cel puțin așa 'mi se spune — să împrumute ieri dela ministrul-president ȳece franci. De aici poți vedē, că Coloman de Tisza nu e un sgărnaît, precum se crede în Ungaria, ci din contră se prezintă în străinătate ca un cavalier. Mie 'mi-a cinstit un trandafir, unui compatriot sârăc i'a împrumutat 10 franci, ba el prăndesce chiar la „Table d'hôte“, unde cuverta costă 7 franci.... Pentru Dumneȳeu, doar' nu va fi nimeni atât de neprecut, de a spune ceva soției sale despre această risipire! ***

Contra acestor atacuri este de lipsă solidaritatea în apărare, fără de care nu se poate spera la molcomirea spiritului asupritor, ce la noi începe a se lăși tot mai tare.

Se scie că pentru romanul istoric „Horea” dat de profesorul Florantin, s'a pornit cercetare judecătorească, fără-ca acea carte să fie oprită prin organele competente, ba care înainte cu șapte luni s'a adus în țeară prin posta regească în plic deschis, în mai multe exemplare și în diferite părți ale țării, și este o carte, al cărei cuprins este deja consumat de cel din urmă cărturar dela sate. Este deci curioasă intențiunea cu urmărirea inscenată! A confisca toate exemplarele din țeară, le va fi cu neputință, și de a pedepsi pe cel urmărit, le va fi și mai greu, căci nu este ș, căruia să poată subsuma acel delict. Precum se vede nici dlor nu știu, ce se înceapă, căci deși este cercetare judecătorească, ascultarea fiului judeului din Beșineu, dela care încă s'a luat pe furis un exemplar prin scriitorul notarului din Ohaba — s'a efeituit prin solgăbirăul din Blaj.

La 2 Septembrie a. c. precum sunt informat, se va fi în judecătoria din Alba-Iulia pertractare finală în această cauză devenită marcabilă pentru stările noastre de drept în un stat dis constituțional. Vom vedea atât rezultatul, cât și pozițiunea, ce vor lua Românii față cu aceste persecuțiuni inscenate din ura națională și din îndemn de răsunare. Hanibal.

Cronică.

Regele României în Budapesta. Tot în primul de astăzi „M. Polgár” o compătise pe România pentru poziția „strimtorată” în care s'ar fi aflând. Rusia îi ia totul României, Anglia îi cere dreptate pentru Ovrei, cu Franța România e în război vamal, — nu-i rămâne decât să recunoască, că regatul român nu poate exista fără prietina Maghiarilor. Aceasta trebuia să o scie cei din București și nu trebuiau să se îngâmfe într'atât, încât să spună, că n'au lipsă de expoziția din Budapesta. Astfel regele Carol a priceput, că în Budapesta se află punctul de razim al României și „Magyar Polgár” află ceea-ce n'a mai aflat nime, că regele Carol a mers la Budapesta pentru a vizita expoziția noastră. E vorba adevărat de călătoria regelui Carol preste Budapesta, unde a rămas abia 35 minute în gară și apoi a plecat preste Viena mai departe. Ori doar „M. P.” vorbește de întoarcerea regelui României? Anevoia credem, că de aceasta e vorba, deoarece-ce diarul clujan e informat că regele Carol a venit anume la expoziția din Budapesta. Noi scim, ca toți alții, că regele României numai a trecut preste Budapesta și a stat numai în gara din capitala noastră și numai abia 35 minute.

„Magyar-Polgár” și oaspeții francezi. Prevedeam că ni se va imputa din partea diarelor maghiare indiferența, de care suntem cuprinși față cu oaspeții francezi. Așa „Kol. Közlöny” ne impută în o notiță, că n'am simpatiza cu frații nostri din Apus. „Magyar-Polgár” se indignă și mai tare pentru motivul că nu ne scim însuși de oaspeții francezi, numai din cauză că sunt oaspeți ai Maghiarilor. Va fi având multă dreptate diarul clujan, dar' ne va da dreptate și nouă dacă suntem de acord cu dînsul, că adevărat Francezii, cari au venit în Ungaria, au venit ca oaspeți ai Maghiarilor și că suntem cu mult mai modesti decât să ne îmbulzim la onorurile ce li se fac din partea Maghiarilor, — ne temem în sfîrșit ca să nu ni se impute earăși că agităm. Nu ne rămâne apoi nici timp pentru a ne ocupa de nise lucruri atât de neserioase. Aceasta credem că n'are a face nimic cu frăția latină și dacă li s'ar spune oaspeților francezi că noi ne ocupăm prea puțin de ei, ne-ar da dreptate, deoarece-ce nici ei însuși nu vor fi de părere că vizita ce o au făcut Maghiarilor e de importanță ce i-se dă.

Cântăreții din Viena la Berlin. Cântăreții din Viena, cari petrec în prezent ca oaspeți la Berlin au dat diarelor germane privilegiu de a face politică din această vizită. Eată ce scrie „Berliner Tagblatt” în un articol prim: „Dacă sentimentul unui popor voiesce să se pronunțe în mod puternic, se întâmplă adeseori, că la această pronunțare dau privilegiu întâmplări neînsemnate. Că vizita reuniunii cântăreților din Viena nu va avea numai o însemnătate artistică, aceasta au știut-o deja înainte atât cei din Viena, cât și cei din Berlin. . . . N'au venit la noi numai nise cântăreți, ci au venit reprezentanții poporului german din Sud, și pentru aceea nici nu i-au primit colegii lor din meadă-noapte, ci Berlinul oficial, care de astă-dată a reprezentat mai adevărat pe poporul german din meadă-noapte. Și astfel reuniunea de cântăreți germani din Viena servese ca dovadă nerăsturnabilă despre alianța încheiată între imperul german și poporațiunea germană a imperului dunărean. Și deși această alianță deocamdată nu se poate lăuda cu rezultate atât de mari, ca și alianța diplomației, dar' de sigur ea cu atât mai puțin

și cu atât mai importantă va fi în rezultatele ei. Și pentru aceasta e vizita la Berlin a cântăreților din Viena eveniment”.

Scandal la festivitatea din Berlin. Sub acest titlu i-se scrie din Berlin lui „Egyetértés” despre următoarea întâmplare din sala de comers. După cum spune „Egyetértés” au intrat în sală și persoane, care nu aveau carte. În un târziu aceste persoane au fost provocate să părăsească sala. Președintele „Lidertafel”-ului din Berlin i-a provocat pe reprezentanții reuniunilor austriace, ungare și cehe din Berlin, cari au fost ocupat locurile rezervate cântăreților germani, să părăsească mesele și să meargă pe galerie. Deputațiunile au privit această provocare ca o vătămă și au părăsit localul, cu toate că Venezii le-au rugat să rămână. Membrii celor trei deputațiuni s'au adunat apoi în grădina pentru a se consulta. „Maghiarii au pretins ca să se depărteze numai decât, dar' președintele i-a îndrumat la moderațiune dicând, că pe noi și altcui nu ne iubesc în Berlin. Să nu dăm dar' ansă — dîse președintele — la provocări; să ne mulțumim cu aceea ce va hotărî președintele reuniunii austriace. A fost rugat apoi președintele „Lidertafel”-ului din Berlin să-și retragă cuvintele. Acesta a și eșit în grădina, și-a cerut scuzele pentru ofensă, a mers în sală și a făcut asemenea. Dar' nu ori-și-cine își mai poate petrece și mai poate fraterniza cu ofensatorul. O parte dintre Austriaci, Maghiari și Cehi au intrat earăși în sală, unde li s'au fost desemnat locuri, și li s'a spus să seadă fiecare unde poate. Președintele reuniunii austriace s'a depărtat cu totul însoțit fiind de câțiva Austriaci, Maghiari și Cehi. „Dună” — dîce mai departe corespondentul lui „Egyetértés”, — „că președintele reuniunii ungare s'a reîntors în sală; el s'a lăsat capacitat de consul spre dauna reuniunii”. Același corespondent continuă: „Ce avea să caute reuniunea ungară din Berlin la comersul german după scandalul din Dresda, din care noi am putut învăța deajuns? Această întrebare a format obiectul unei discuțiuni lungi cu ocaziunea adunării premergătoare festivității”. După-ce corespondentul lui „Egyetértés” spune, că ei — Maghiarii — au mers la festivitate șese împreună cu președintele, adauge: „Dar' și atăția, precum se pare, au fost prea mulți, deoarece-ce aceste șese bucăți de Maghiari, — eu încă eram între ei, — au fost alungați în înțelesul cel mai strîns al cuvîntului”.

Alergarea de cai a regimentului de husari nr. 3 din Sibiu s'a ținut precum anunțaserăm, Joi după ameași. La alergarea I. (Steeple-Chase pentru cai proprii, distanță de 2,500 metri, 8 impedimente) a câștigat premiul dintău (un service de tei) locotenentul de Fleischmann, pe al doilea (o tabacheră de argint) sublocotenentul Kreutzer, ear' pe al treilea (un biciu de picuier) locotenentul Babeș. — La alergarea II. (călărit de vânătoare pentru cai de ofițeri, distanță de 5000 metri) a câștigat premiul întău (un biciu cu bumb de argint) locotenentul de Fleischmann, pe al doilea (o păreche bumbi de aur de manșete) cadetul contele Eszterházy, pe al treilea sublocotenentul Kreutzer. — La alergarea III. (Steeple-Chase pentru cai de ofițeri, distanță de 3000 metri, 8 impedimente) a câștigat premiul dintău (o tabacheră de argint) sublocotenentul cavalier de Wacławiczek, pe al doilea sublocotenentul Demar, pe al treilea (un baston de călărit) locotenentul cavalier de Henriquez.

Flori stilistice din „Ellenzék”. Sub acest titlu cetim în „Siebenbürgisch-Deutsches-Tageblatt” dela 21 August următoarele:

„Foia clujană maghiară „Ellenzék” scrie (în nr. 189 dela 18 a. l. c.) un prim articol sub titlul: „Francezii și Românii (Oláhok), din care extragem următoarele probe de stil: „Când rezonară în Dresda nise gimnastici germani beți (pityus) în contra cununei maghiare, presa română s'a înfoiat și se opintia să tragă din incidentul acela groaznice consecuențe și povețe. Ea dîcea, că pe Maghiari nu-i iubesc nime în Europa. Ea aplauda în bucuria ei agitată. Când însă Bismarck și-a exprimat indignațiunea față cu unelirile aceste, presa română n'a luat de loc notiță despre aceasta. Nu, fiindcă ea nu se razimă pe oameni mari, ci pe miserabili, pe oameni de nimic. Ea nu se aliază cu elemente oneste, ea apretiază numai „nemernicia prieteniei lor. Similis simili: „cânele trage la câne”.

„Aci în Budapesta a fost fala Franciei: scriitori, artiști, bărbați de specialitate, al căror nume va trăi în vecinicie, și ei se îmbrățișează cu Maghiarii; ei nu-și mai pot da nici expresiune iubirii lor de atăta entusiasm; ei au depus la monumentul lui Petőfi admirarea, iubirea și simpatia Franciei. Era acesta un moment, ca și de care rar vom afla în istoria popoarelor.

„În fața acestui sărut, care s'a eternizat pentru secole întregi, presa română tace . . .

„Rasa română alungă dela sine odreala acelei rase (a rasei franceze); noi însă dîcem: Francezul își deneagă rasa s'a proprie și vine, să se sărute cu Maghiarul.

„Nu e mirare deci, că presa română varsă lacrimi de sânge, pe aceste lacrimi însă le as-

cunde. Noi nici că voim să le vedem. Dacă însă nici nu voim să le vedem, noi totuși vedem, că ultraistii români sînt în contra noastră în toată țina și în tot bălegarul, cu noi nu vreau însă să fie nici chiar în ceruri.

„Bine o fac.

„Cel-ce voiesce răul, acela se aliază cu cei răi, cu gunoiul, acela aplaudează pe Neamțul cel beat (megtapsolja a rözeges németet) — nici odată însă nu se alătură caracterelor”.

„Astfel e scris tot prim articolul până în sfîrșit, — într'un organ, care se ține de cel mai aprig anteluptător al „Cultur-egylet”-ului din Cluj. Această reuniune de cultură e foarte bună, și înainte de toate pentru presa maghiară din Cluj”.

Unirea vamală între Austro-Ungaria și Germania. O depeșă adresată din Viena diarului „Le Temps” confirmă, că comitele Kálnoky n'a isbutit în misiunea care se dusese să o îndeplinească la Varzin prelăgă principele de Bismarck, și care avea de scop să ajungă la o învoială în privința unirii vamale proiectată între Germania și Austro-Ungaria.

Concert. Astăzi și mâne seară va cânta în grădina „Iosef” musica militară a reg. inf. 64.

Napoleoniți în Francia. Din Paris se scrie de ddo 15 l. c. n.: Cesarismul Napoleoniților a apus. Aceasta o dovedește împregiurarea, că Parisienii au uitat cu totul despre ziua de ași a lui Napoleon, pe care de altă-dată au sîrbat-o cu mare însuflețire.

Un complot în Rusia. „L'Indépendance belge” publică următoarea telegramă din Petersburg cu data de 17 August: Se anunță că poliția a descoperit dîlele acestea la Oranienbaum un complot anarhist. La Kamenetz, în Podolia, poliția a arestat un individ, la care s'a găsit un pasaport fals cu numele de Tichonowitch, pe când adevăratul seu nume s'a constatat că este Vasilewski. Se crede că acest individ este omoritorul, de mult timp căutat fără succes, al ofițerului de gendarmerie Heyking, asasinat la Kiew în 1880.

Ira Pain. Căpitanul american Ira Pain a dovedit ieri înaintea unui public destul de mare în teatrul orașenesc o dexteritate până acum ne mai pomenită în trasul la semn. Pain a stors prin îndemănățirea sa admirațiunea privitorilor. Mai înainte a pușcat o ghiulea de sticlă în mărimea unu măr din mîna soției sale. Toate pușcăturile au nimerit, mai admirabil a fost aceea, când a nimerit cenușa unei țigări, pe care soția sa o ținea în gură. Receala și liniștea, pe care a dovedit-o soția sa, o femeie bălană și de o frumusețe rară, e ceva unic în felul seu. În sfîrșit dl Pain a aruncat dintr'o mână ghiulele, ear' cu cealaltă a împușcat nimerind totdeauna fiecare ghiulea. Astăzi încă se va produce în teatru, și precum se aude, mâne la 6 oare d. a. se va produce și pe locul de patinat dinaintea noului „Gesellschaftshaus”.

Producțiunii d-lui Pain a premers aseară piesa teatrală „Cei doi candidați”, jucată de trupa teatrală maghiară a d-lui Váradi cu succes îndestulitor.

Industrie din patriă. Atragem atențiunea lectorilor nostri asupra „recunoscîntelor publice”, ce s'au dat fabricantului de casse dlui A. G. Öszy din partea institutului „Boden Credit Anstalt” din Sibiu. Fără îndoială că aceste casse prelîngă bunătatea și efinătatea lor, ofer cumpărătorilor și înlesnire de import și înlesnire, că perđîndu-se cheile, nu trebuie adus cu spese mari deschidător dela Viena sau alte locuri. Cele două recunoscînte publice date dlui A. G. Öszy sînt date din partea unor institute bine cunoscute publicului ardelean.

Teoria lui Rösler.

Studii asupra stăruinței Românilor în Dacia-Traiană de A. D. Xenopol.

Dare de seamă critică.

(Urmare dn n-rul 180.)

Această migrare, admisă înainte fără asemenea mărturie directă numai pe temeiul unității limbei române în dialectele ei, o aflăm adevărită și prin alte scrii. Între însemnările istorice ale mănăstirilor din muntele Athos, publicate de P. Uspenski, se află și o notiță despre venirea Vlachilor în această parte. Ea dîce că „în dîlele împăraților iconomachi (726—780) popoarele din părțile de lîngă Dunăre, folosindu-se de anarhia din imper, așa numiți Richini (tribul slav al Rynchinilor), Vlachorichinii și Saguđații, cari stăpîneau Bulgaria, se răspîndiră din ce în ce în diferite părți, cuceriră și Macedonia, și veniră în sfîrșit până în Sfîntul-Munte, nefind nime, care să-i oprească și să li se opună cu războiu”.

Scirea aceasta ne arată cum sînt de înțeles pustiirile Vlachilor de lîngă Dunăre și Sava în

1) Uspenski, Vostocăi christianski. Kiev 1887. Istoria Athona III, pag. 311.

țările mai de meadă-și ale imperului bizantin, despre care vorbește Kekavmenos, cum am vedut în capitolul precedent. Ea ne arată pe acești Vlachi ca luați în curentul invasiunii slavo-bulgare, pe timpul căreia vedem că începe și mutarea Românilor din țările dunărene ale peninsulei în locurile Macedo-Românilor de astăzi. Această mutare se petrece însă în mare parte și prin retragere decătră această năvălire. Vieța Sf-lui Dumitru amintesece, pe timpul aședării Bulgarilor în Moesia, mulțime de pribegi în Tesalonie, fugiți din cetățile Moesiei, din Dacia-Aureliană, Dardania și Panonia (Sirmium).¹⁾ De asemenea și vieța celor 15 martiri din Tiberiopolis ne arată cum Bulgarii, aședându-se în dreapta Dunării, provocară o strămutare a populațiunii din peninsula, ducend locuitorii din părțile de meadă-noapte spre meadă-și, ear' pe alții mutându-i invers.²⁾

Astfel elementul roman din țările dunărene ale imperului fu împrăsciat prin năvălirea slavo-bulgară în toate părțile, fiind silit a se refugia în locuri mai sigure, sau fiind chiar luat în curentul invasiunii. Numai o mică rămășiță continuă a mai exista în vechea-i patrie sub stăpînirea străină, unde o aflăm mai târziu mai ales în munți.

În această nefericită epocă pentru elementul roman oriental, imperul „Romaniei” pierde caracterul seu preponderant romanic de până acuma și devine grec. Ca element cultural elenismul predomină în imperul bizantin și mai înainte; ca element politic însă el începe a predomini abia de acuma. Schimbarea urmată stă de bună seamă în conex cu împregiurarea, că preponderanța elementului roman în peninsula consta în țările pierdute cătră Slavi și Bulgari. Să vedem acum, în care măsură se înrădăcinase aici romanismul.

Dacă Moesia (țeara dintre Balcan și Dunăre cu ambele maluri ale Moraviei), devenită provincie romană sub împăratul Octavian August, apare relativ săracă în inscripțiuni, atunci nu urmează că elementul roman ar fi fost aici atât de slab, cum crede dl Xenopol. Aceasta lipsă Mommsen (Corpus inscr. lat. III, 263) o explică, cu drept cuvînt, mai mult din neîngrijirea locuitorilor de acum, decăt din neprosperarea elementului roman în această țeară. Ear' numeroasele descoperiri nouă din timpul mai din urmă, cunoscute din „Ephemeris epigraphica” și din publicațiunile epigrafice ale d-lor Hirschfeld și Tocilescu, pe care dl Xenopol le trece cu vederea, nu îndreptătesc nici decum ceea-ce susține d-sa despre Moesia.³⁾ Inscripțiunile aflate aici ne arată din contră, că în această provincie, atât de importantă pentru limitele dunărene, elementul roman era mai însemnat decăt ori unde în Peninsula-Balcanică, afară de rîpa adriatică. Aici numai Dalmația (țeara dintre Marea-Adriatică și Moesia) este mai bogată în inscripțiuni latine, mai ales în partea de lîngă mare. Prelîngă aceasta trebuie să mai luăm în considerare că data de a pune inscripțiuni ese din us pe la miezul sec. III; deci momentele epigrafice nu ne pot da deslășiri despre intensitatea elementului roman în Moesia după părăsirea Daciei. (Va urma.)

¹⁾ Acta Sanctorum, octob. IV. cap. 169. Migne, Patrologiae cursus completus. Series graeca t. 116. pag. 1335 sq.

²⁾ Theophylacti Bulgariae Archiepiscopi historia martyrii XV martyrum. Migne op. cit. t. 126. pag. 189.

³⁾ Un raport asupra epigraficei romane până la a. 1880 dă Haug, în „Jahresbericht über die Fortschritte der klassischen Altertumswissenschaft” red. Bursian. t. XXIII. Berlin 1882, Moesia inferior p. 149 sp. Moesia superior p. 166 sq.

Serviciul telegrafic

al

„TRIBUNEI.”

Budapesta, 22 August n. Localitatea Tormafalu (comitatul Sopron) a fost în parte prefăcută în cenușă prin un foc mare.

Madrid, 22 August n. În cercurile oficiale circulă faima, că Spania va rumpe legăturile diplomatice și comerciale cu Germania, dacă aceasta va persista prelîngă ocuparea insulelor Caroline. În mai multe părți s'au arangiat meetinguri și s'au făcut proteste.

Londra, 22 August n. Din Meched se anunță, că la 13 August n., amenința să se întempe un nou atac între sentinelele rusesci și Afganii lîngă Caratepe. Cățiva călăreți rusesci s'au apropiat cu armele gata de pușcat de sentinelele afgane pușcând dintre ei cu carabinele. Rușii au avut un ofițer rănit. Afganii au făcut cățiva prinsoneri rusesci, pe care i-au trimis înderăt împreună cu ofițerul rănit în castrul rusesc. Comandantul Rușilor le-a mulțumit Afganiilor pentru procederea lor umană și a promis, că oamenii sei nu se vor mai apropia de liniile afgane.

Director: Ioan Slavici.

Redactor responsabil: Cornel Pop Păcurar.

Extrase din foaia oficială.

Licitațiuni:

— În 1 Octombrie n. a. c. imobilele lui Samuil Schwarz, decătră tribunalul reg. din Timișoara, în comuna Buziaș.

— În 17 Octombrie n. a. c. imobilele lui Stefan Berzenczey la judecătoria cercuală din Aiud.

— În 29 Septembrie n. a. c. imobilele lui Toma Szekuli, decătră judecătoria cercuală din Aradul-nou, în comuna Fiscut.

— În 9 Septembrie n. a. c. imobilele văduvei lui Ignatiu Jelenics la tribunalul reg. din Oradea-mare.

— În 19 Noembrie n. a. c. imobilele v. d. Eugenia Malentița la tribunalul reg. din Lugoj.

Edictate:

— Din partea tribunalului reg. din Bistrița se provoacă toți cari au oare-cari drepturi de ereditate la averea lu Ioan Thomea, a'și-le insinua în 45 de zile la tribunalul de acolo.

— Din partea judecătoriei cercuale din Sighișoara se provoacă toți aceia, cari au drepturi de pretensiune la averea văduvei rep. a lui Vasile Morar, a'și-le insinua în 45 de zile.

Sciri economice.

Piața din Sibiu, 21 August. Grâu Hectolitra 74—80 chilo fl. 4.70 până fl. 5.50, grâu mestecat 68 până 82 chilo fl. 3.50, până fl. 4.30 secara 66 până 72 chilo fl. 3.— până fl. 3.60, orz 58 până 64 chilo fl. 3.— până fl. 4.—, ovės 38 până 45 chilo fl. 1.70 până fl. 2.30, cucuruzul 68 până 47 chilo fl. 4.10 până fl. 4.70, melaia 74 până 82 chilo fl. 4.50 până fl. 5.—, crumpene 68 până 70 chilo fl. 1.— până fl. 1.30, semēnță de cânepă 49 până 50 chilo fl. 7.— până fl. 8.—, mazerea 76 până 80 chilo fl. 5.— până fl. 6.—, lintea 78 până 82 chilo fl. 8.— până fl. 9.—, fasolea 76 până 80 chilo fl. 4.— până fl. 5.—, pasat de grâu 100 chilo fl. 17.— până fl. 18.—, făină Nr. 3 100 chilo fl. 14.—, Nr. 4 fl. 13.—, Nr. 5 fl. 11.—, slămina 100 chilo fl. 54.— până fl. 56.—, unsoarea de porc fl. 52.— până fl. 55.—, sēu brut fl. 30.— până fl. 32.—, sēu de lumini fl. 50.— până fl. 51.—, lumini turnate de sēu fl. 56.— până fl. 58.—, săpunul fl. 32.— până fl. 34.—, fēn 100 chilo fl. 1.60 până fl. 02.—, cânepa fl. 40.— până fl. 41.—, lemne de ars uscate m. cub. fl. 2.75 până fl. 3.25, spirtul p. 100 L. % 29 până 31 cr., carnea de vită chilo 44 cr., carnea de vițel 36 până 40 cr., carnea de porc 42 până 44 cr., carnea de berbec 22 până 24 cr., ouă 10 cu 25 până 22 cr.

Tērgul de rimători în Steinbruch. În 21 August n. s'a notat: unguresci bētrāni grei 39 cr. până 40.— cr., unguresci grei, tineri 41.— cr. până 42.— cr., de mijloc 42.— cr. până 43.— cr., ușori 42.— cr. până 43.— cr., marfă țerānească, grea 41.— cr. până 42.— cr., de mijloc 41.— cr. până 42.— cr., ușoară 42.— cr. până 43.— cr., romānesci de Bakony, grei 37.— cr. până 38.— cr., transito de mijloc 38.— cr. până 38½.— cr., transito ușori — cr. până — cr., transito sērbesci grei 40.— cr. până 42.— cr., transito de mijloc 40.— cr. până 42.— cr., transito ușori 40.— cr. până 42.— cr., ingrāșați cu ghindă — cr. până — cr. per 4% compenți la gară.

Bursa de București.

Cota oficială dela 21 August st. n. 1885.

Renta amort. (5%)	Cump.	43½.	vēnd.	93.—
" Rur. conv. (6%)	"	"	"	"
Act. de asig. Dacia-Rom.	"	281.—	"	"
Banca națională a Romāniei	"	1230.—	"	"
Impr. oraș. București	"	30.—	"	31.—
Credit mob. rom.	"	"	"	"
Act. de asig. Națională	"	226½.	"	"
Scrisuri fonciare urbane (5%)	"	"	"	89.¼
Societ. const.	"	173½.	"	230.—
Schimb 4 luni	"	"	"	34.—
Aur	"	"	"	10.80

Bursa de Budapesta

din 21 August st. n. 1885.

Renta de aur ung. 6%	Cump.	43½.	vēnd.	93.—
" " hārtie " 4%	"	"	"	98.85
" " hārtie " 5%	"	"	"	92.35
Imprumutul căilor ferate ung.	"	"	"	148.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (1-a emisiune)	"	"	"	98.25
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (2-a emisiune)	"	"	"	125.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (3-a emisiune)	"	"	"	109.25
Bonuri rurale ung.	"	"	"	103.—
" " cu cl. de sortare	"	"	"	102.50
" " bānățene-timșene	"	"	"	102.75
" " cu cl. de sortare	"	"	"	102.25
" " transilvane	"	"	"	102.25
" " croato-slavone	"	"	"	102.—
Despăgubire pentru dija ung. de vin	"	"	"	98.—
Imprumut cu premiu ung.	"	"	"	118.—
Losuri pentru regularea Tisei și Segedin	"	"	"	122.—
Renta de hārtie austriacă	"	"	"	82.80
" " argint austriacă	"	"	"	83.40
" " aur austriacă	"	"	"	109.—
Losurile austr. din 1860	"	"	"	139.—
Acțiunile băncei austro-ungare	"	"	"	875.—
" " de credit ung.	"	"	"	289.25
" " " austr.	"	"	"	286.20
Argintul	"	"	"	—
Scrisuri fonciari a le institut. de cred. și ec. „Albina“	"	"	"	101.—
Galbeni împărătesci	"	"	"	5.91
Napoleon-d'ori	"	"	"	9.90
Mārcei 100 imp. germane	"	"	"	61.30
Londra 10 Livres sterlinge	"	"	"	124.90

Bursa de Viena

din 21 August st. n. 1885.

Rentă de aur ung. 6%	98.85
" " hārtie " 4%	92.35
" " hārtie " 5%	148.25
Imprumutul căilor ferate ung.	98.75
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (1-a emisiune)	125.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (2-a emisiune)	109.20
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (3-a emisiune)	103.—
Bonuri rurale ung.	103.50
" " cu cl. de sortare	103.—
" " bānățene-timșene	102.50
" " cu cl. de sortare	102.—
" " transilvane	102.—
" " croato-slavone	97.75
Despăgubire pentru dija ung. de vin	117.80
Imprumut cu premiu ung.	122.25
Losuri pentru regularea Tisei și Segedin	82.85
Rentă de hārtie austriacă	83.55
" " argint austriacă	108.95
Rentă de aur austriacă	139.25
Losuri austr. din 1860	875.—
Acțiunile băncei austro-ungare	289.—
" " de credit ung.	286.20
Argintul	—
Galbeni împărătesci	5.91
Napoleon-d'ori	9.90
Mārcei 100 imp. germane	61.30
Londra 10 Livres sterlinge	124.90

Cursul pieței din Sibiu.

din 21 August st. n. 1885.

Hārtie-monetă romānă	Cump.	8.82	vēnd.	8.90
Lire turcesci	"	11.10	"	11.15
Imperiali	"	10.10	"	10.15
Ruble rusesci	"	1.21	"	1.23

„Ardeleana“

institut de credit și economii, societate pe acții în Orăștie (Szászváros).

- a) acordă împrumuturi pe cambii,
b) " " " " ipotecă,
c) " " " " efecte
d) " " " " obligațiuni cu cavēnți.

Primesc depuneri de bani spre fructificare pe lūngă denunțare în termine scurte cu 5½% și fără denunțare, replătibile îndată la cerere cu 5% interese la an; — plătind totdeodată institutul întreaga contribuțiune dela interese.

Depunerile trimise prin postă, pe lūngă comunicarea adresei deponentului, se resolvă totdeauna cu rentoarcerea postei; asemenea se pot efectui prin postă denunțări și ridicări de capitale.

Orăștie, în August 1885.

172 [1—3]

Direcțiunea.

Cele mai bune și mai eftine losuri!

8—13 trageri pe an
In toată luna vor fi câte una sau două trageri cu câștiguri principale de fl. 50.000, 25.000, 15.000, 10.000, 5.000, 1.000 etc.
Franci 100.000, 4000, 1000, în aur etc.

Tragerile proxime vor fi: Losul crucii-rosie-aust. 1 Septembrie, câștigul principal fl. 15.000. Losul crucii-rosie-ung. 1 Noembrie, câștigul principal fl. 10.000. 3% a losiei sērbesci de 100 franci: 13 Noembrie, câștigul principal franci 100.000. Losul de Laibach 2 Ianuarie 1886, câștigul principal fl. 25.000.

Din incidentul tragerii losului crucii-rosie, ce se va efectua la 1 Septembrie n., îmi permit a trage din nou atențiunea asupra certificatelor combinate emise de mine și năsuindu-mă a înmulți șansele de câștig prin losuri nouē, am mai alăturat acestora și losul sērbesc de 3% în valoare de 100 franci oferind deci:

Grupa A	1 los de Laibach	se solvase în 29 rate lunari à 2 fl.
	1 los a crucii-rosie-aust.	8 trageri la an.
	1 los a crucii-rosie-ung.	se solvase în 29 rate lunari à 3 fl.
Grupa B	1 3% los sērbesc	10 trageri la an.
	1 los de Laibach	se solvase în 28 rate lunari à 4 fl.
	1 los a crucii-rosie-aust.	13 trageri la an.
Grupa C	1 3% los sērbesc	
	1 los de Laibach	
	2 los. ale crucii-rosie-ung.	

Prețurile specificate mai sus au valoare numai până atunci până când nu se ivesc nouē ridicări de curs. Losul sērbesc de 3% al cărui câștig principal e de 100.000 franci în aur și al cărui câștig minimal e de 100 franci în aur, adică 50 fl. adică un venit de 3 procente, care de asemenea se vor plăti în aur și au 5 trageri la an. Acele sūnt garantate de guvern și se recomandă cea mai mare căldură considerând, că aptitudinea de solvare a Sērbiei stă afară de ori-și-ce îndoială, afară de aceste losul mai mare și avantajul, că în proporțiā cu prețul cel mic creșce în măsură foarte mare.

Prin depunerea ratei dintău e asigurat dreptul de joc pentru toate losurile specificate mai sus. Comandele se vor pute rezolvă numai în mēsură provizoriu de losuri.

După trimiterea celei dintău rate primesc cumpărătorul certificatul timbrat și provēdūt cu seria și numărul losului, prin ce-și asigurēază numai decât dreptul de joc pentru toate câștigurile principale și secundare.

Comandele — mai favorabil prin assignațiune postale, dacă se cere și prin rambursarea ratei prime, prelūngă însemnarea grupei — se vor efectui prompt. Prospekte, liste de trageri și cālindare de sortire pe an. 1885 se vor trimite gratuit și franco.

Banca Vineză de schimb și Lombard
A. Gutfeld, mai nainte Leutholtz & Comp., există dela 1870
Viena I. Wipplingerstrasse 27.
Losule întrebunțate spre exmīterea certificatelor stau în localul băncei la dispozițiunea ori-cărui proprietar de certificate spre privire. [170] 1—3
Agenți solidi pentru Austro-Ungaria se primesc.

Banca generală de asigurare

[145] 23

„TRANSILVANIA“

în Sibiiu,

fundată în anul 1868

asigurēază prelūnga condițiunile cele mai favorabile:

- a) în contra pericolului de foc și exploziune clădiri de ori-ce fel, mărfuri, produse de câmp, mobilii etc.
b) pe vieța omului în toate combinațiunile, precum: asigurări de capitaluri pe casul morții și pentru termuri fixate, de zestre și de rente.

Dela fundarea institutului se plătiră:

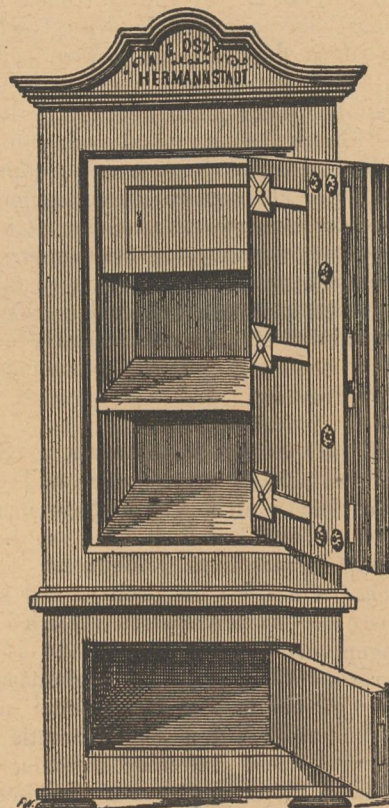
Despăgubiri pentru daune cauate prin foc	Sume asigurate pe vieță
în a. 1869—1881 fl. 427,157.49	în a. 1869—1881 fl. 282,919.87
în a. 1882 „ 54,792.92	în a. 1882 „ 32,382.04
în a. 1883 „ 34,761.25	în a. 1883 „ 32,843.10
în a. 1884 „ 24,778.08	în a. 1884 „ 40,084.13
Suma fl. 541,549.74	Suma fl. 388,229.14

929.778 fl. 88 cr.

Conform bilanțului pentru 1884 fondurile de rezervă și garanție se urcă la
555.114 fl. 63 cr.

➡ Prospekte și formulare se dau gratis. ➡

Deslășiri se dau și oferte de asigurări se primesc prin Direcțiune în Sibiiu (Strada Cisnădiei Nr. 5, casa proprie), sau prin Agenturile generale și principale în Brașov (C. I. Münnich), Cluj și Arad, precum și prin Agenturile speciale în locurile mai însemnate.

Prima fabrică de casse ardeleană

a lui

A. G. Öszy

recomandă.

CASSELE SALE DE BANI ȘI CĂRȚI

sigure contra focului și a spargerii

anume construite și cari se pot deschia numai de cumpărători instruiți,

de diferite forme și mărimi,

cu prețuri mai eftine, decât fabricatele de acest soi ale altor fabrici.

Cassele se pot vedē în localul fabricei

➡ Sibiiu, strada Neustift Nr. 9. ➡

Recunoștință publică.

Domnului A. G. Öszy, fabricant de casse în Sibiiu.

Cu plăcere îți adevērim prin aceasta, că cassa de documente duplă sigură în contra focului și a spargerii provēdūtă cu nou perfecțiunatul lăcat american de împuns și cu două lăcate chub în privința bunătății materialului și a lucrării precum și a prețului a aflat îndestulire și recunoștință. Aceaste o constatăm prelūngă dorința de a'ți-se oferi și pe viitor ocaziune de a obține în acest ram al industriei patriotice asemenea onoare și rezultate favorabile.

Direcțiunea

dela Boden-Credit-Anstalt în Sibiiu.

La recercarea fabricantului de casse de aci A. G. Öszy, prin aceasta se adevēresce, că cele două casse de documente, duple, sigure în contra focului și a spargerii (înalte de 2.15 metri, în lățime de 1.38 metri) provēdute cu nou perfecțiunatul lăcat american de împuns și cu două lăcate chub, comandate dela susnumitul fabricant și fabricate de el însuși, atât cu privire la bunătatea fabricatului, cât și cu privire la prețul moderat, au aflat cea mai deplină recunoștință.

Subscria cassă de păstrare poate recomanda cu toată căldura ori-și-cui fabricatele de casse din patriă ale dlui A. G. Öszy.

Sibiiu, 20 Ianuarie 1885.

Direcțiunea

dela „Hermannstädter allgemeine Sparkasse“.

Afară de atestatele de sus, mai stau spre privire la dispoziție încă alte multe scrisori de recunoștință și laudă.

Cataloge de prețuri, ilustrate, la cerere se trimit gratuit și franco.